

Regős Máttyás

PATYIK FEDON

Ő volt az az ismerős, mondanám, barát, de nem, mert az talán kölcsönös, tehát ő volt, akire fel lehetett nézni, aki olyan volt, mint én szerettem volna, a semmitőlsefélni, az örökké nyitott kabáttal.

Voltak pedig kabátcsukogató, kemény balhék, csikorgó hidegek. A törököket távol tartani anyám konyhájától, szalonnát kaparászni-nyalogatni a kamrában, tulajdonképpen életben maradni sem volt egyszerű abban az időben.

Na, ebben volt igazán nagy Patyik Fedon, az életbenmaradás, a mindentátvédelem mestere. Az meg, hogy a barátság kölcsönös, szomorú igazság, de így is jó volt, talán csak nem mutatta meg magát igazán, azt hiszem, én sem mondtam soha a szemébe, hogy szeretlek, Patyik Fedon, nagyon szeretlek, Fedon.

Boldog világ, bár azóta sem dolgoztam annyit. Minden nap veszélyben forgott az életünk, főleg az övé, de mindig én féltém. Keresték rajtam sokan, hogy hol van a Patyik Fedon, mit csinált, kerítsd elő, én meg szóhoz sem tudtam jutni, egyszer még meg is vertek miatta, akkor hazudni kellett, azt mondtam, én találtam ki.

Fedon nem szerette a családot, pedig kedves, jó családom van, talán az öcsémet, amíg nem tudott beszélni, meg Anyát is, ő sosem faggatott a hollétünkről, szépen kívárta, míg kiszakadtak belőlem az átvágott labancok, megmentett pörgős szoknyás lányok, meg az olimpiák, egyszóval a dolgos hétköznapi valósága.

Patyik Fedont az ágyamban láttam utoljára, ott reszketett, hogy mi lesz, mármint egyszer nyilván ő is. Nem értettem, mi van, és sötétség volt abban a szobában, nehogy kezdetben, még ma is, és én is éreztem valamit abból, amiből ő, hogy meg fogok halni.

A Fedon, aki egyébként mindig előretolt pofacsonttal, felszegett fejjel, akkor este csak hüppögött, hogy mi lesz, mármint hogy a semmi milyen. Mert Fedon olyan fickó volt, aki szerette a jó velőscsontot, szerette a bort, nőket, tájakat, ez a semmi pedig teljesen semmi és kicsit sem velőscsont.

Megint néztem, hogy mi van, ő meg továbbra is benne volt, ott kámpicsorált, én meg ránéztem és csak azt mondtam, Fede (így mondtam, Fede, pedig ez nem volt használatos), most hogy mondd, igazából nincs értelme semminek.

Ezek után, ahogy szokott, hülyének nézett vagy tíz percig, én kicsit megsértődtem, mert féltém nagyon, és úgy éreztem, komoly dologról van szó, ő pedig a hátam mögött, a megkérdezésem nélkül keresztet vetett és meghalt.

Én nem mertem utána csinálni, sőt én nem merek most már semmit. Ha még egyszer egy gyereket talán, és akkor azt Fedonnak hívnák, ha nem lenne annyira vicces.

IFIÚSÁG NEHÉZ GÚNYA

Aki úgy gondolja, a gyermeknek csak lóg a lába, lóg a, nincsen semmi dolga, az elfelejtette első éveit. Ugyanis a gyermekkorban mindig jöhet egy rovacsolás, amikor számon kérik rajtunk a rég elvesztett kesztyűt, vagy kikacagnak minket valamiért. „Tulajdonképpen életben maradni sem volt egyszerű abban az időben”. És ilyenkor nem segíthet senki más, csak mi magunk, illetve barátunk, a mi-teremtette „semmitőlse félni” alak, örökké nyitott kabáttal. Regős Máttyás még emlékszik, és emlékeztet erre a különös világra.

Első kötetével jelentkezik e 25 éves, nagyra nőtt budapesti, evangélikus sváb gyerek, s érzésem szerint most írja be magát kitörülhetetlenül a magyar irodalom történetébe. Regős Máttyás és képzeletbeli, gyermekkori barátja, Patyik Fedon történetében ugyanis megtaláljuk mindazt, amit a jó irodalomtól elvárunk: valós, mély érzelmeket, kendőzetlen realitást és végletes gondolati szabadságot. Igaz, nem sokat gondolkodik ő irodalomról, irodalomelméletéről, mint ahogy azt egyes kritikusok bizonyára elvárják tőle, ő csupán irodalmat hoz létre. Azt is mondhatnám, egyebet sem csinál, mint önmagát adja – és ez a maszok, álarok korában hihetetlenül izgalmas tud lenni.

Regős Máttyás még tud olyan dolgokról, amiket mi felnőttek már rég elfelejtünk.

Emlékszik például arra, hogyan találkozott a halállal, illetve annak gondolatával. Tudja, hiába óvjuk a gyermeket boldog gyermekkorral, svéd és finn gyermekversekkel, a halál, a semmi egyszer csak ott terem a lelkében, egyszerűen azért, mert létezik. „Fedon, aki egyébként mindig előretolt pofacsonttal, felszegett fejjel, akkor este csak hüppögött, hogy mi lesz, mármint hogy a semmi milyen. Mert Fedon olyan fickó volt, aki szerette a jó velőscsontot, szerette a bort, nőket, tájakat, ez a semmi pedig teljesen semmi és kicsit sem velőscsont.”

Emlékszik a testi vágyra, leheletfinom leírását adva, hogyan szeretted meg vele képzeletbeli barátja, Patyik Fedon a nőket: „Mikor ingó-bingó szoknyájukat vagy hosszú kabátjukat nézte az utcán,

OUTSIDER LÍRA A KÉPZELETBELI BARÁTRÓL

Regős Máttyás elsőkönyves költő felrúg minden konvenciót, a Patyik Fedon élete bizarr, szokatlan, és látszólag semmi köze a vershez. A műfaj kerekei közé nem illeszkedik be, lázadó, szabályt szegő, outsider líra.

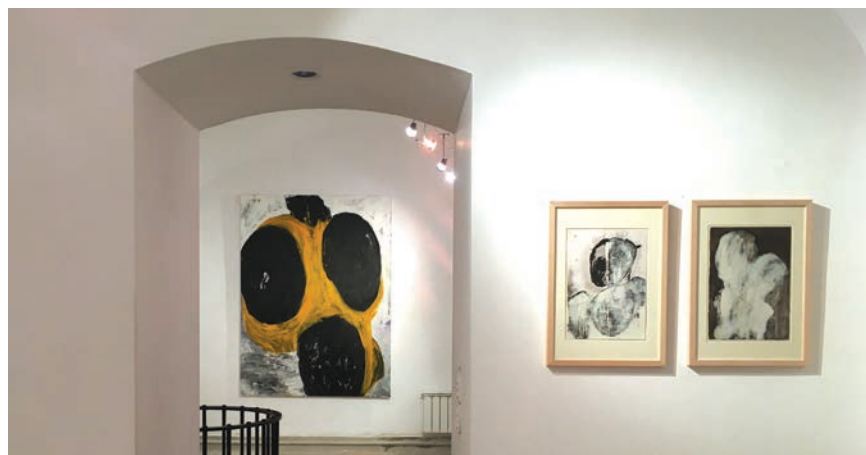
Mondd, honnan bújtunk elő – Bereményi Géza mondata fogadja az olvasót, még mielőtt megpróbálná kideríteni, ki is az a Patyik Fedon, milyen a viszonya a nővel, a családjával, a történelemmel, a vallással, önmagával, és mit gondol a költészetéről. A mottó találó, hiszen az abszurd, szürreális figura nem más, mint a mindannyiunk tudatalattijában lakozó másik, a szegyélt vagy éppen óhajtott, vágyott én.

Bálint Tamás verssora, a *felcsapni akárki másnak* jut eszembe a könyv verseiről. Mindenki fejében megfordult már annak a lehetősége, mi lett volna, ha bizonyos élethelyzetekben másképp dönt. Többféle élet lehetőségét hordozzuk magunkban, s ennél fogva nem meglepő, ha néha eljárszunk a gondolattal, lehetnének akár mások is.

Akárcsak Hamvas Béla a *Karnevá*-ban, Regős Máttyás a *Patyik Fedon élete* című verseskötetében arra keresi a választ, kik is vagyunk valójában. Ahogy Danténak van segítője, úgy Regősnek is van egy Vergiliusa, aki kíséri az úton. Patyik

Fedon egy gyermekkori képzeletbeli barát, merész, extravagáns figura, nem fél ki mondani a véleményét az édeni állapotról, s a családról is kertelés nélkül beszél. Sziporkázó humora van, sugárzik belőle az életkedv és az optimizmus. A humor mögött filozofikus mélységek, érzelmes gondolatok bújnak meg.

A kötet második ciklusa, a *Patyik Fedon versei* líraibb, több költői képpel találkozunk, személyes kedvencem *Az ércheységbeliek* című vers. Azt sugallja, hogy Regős Máttyás következő kötetét is meg fogja írni, egészen biztos, hogy nem egykötetes szerzővel van dolgunk. Pont olyan merész és életrevaló, mint képzeletbeli barátja, alteregója. Az erdélyi olvasók Bogdán Lászlótól Bősörményi Zoltánon át Kovács András Ferencig számos olyan kortárs költőt ismernek, akik szívesen verselnek alakmások mögé bújva. Ez a költészet talán ezért is lehet érdekes tájainkon. Aki nek ez sem elég fogódzó, gondoljon vissza a képzeletbeli, gyermekkori barátjára.

Lélekvesztés – Temesvári Szépművészeti Múzeum, 2018. március

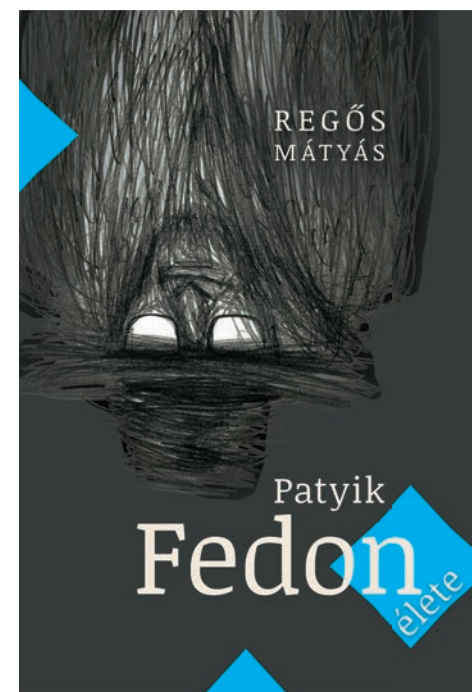
Sántha Attila

Őszinte hümmögéssel nyugtázta a kilógó lábreszketet. (...)

Hogy a test mit jelentett neki, fogalmam sincsen, csak annyi, hogy időnként elmélázott, Éva, ennyi csak, vagy Ibolya, és nyúzott arccal figyelte, hogy megszerettem a nőt, akiről mesél.”

És találkozik a gyermek a történelemmel, a születéssel, a „fodballal”, a szociális érzékenységgel – mind olyan dolgokkal, amikkel mi is bizonyára ugyanilyen meglepetten ismerkedtünk, de amikről megfeledeztünk, hogy milyen fontosak is voltak számunkra valamikor. Márpedig – és erre figyelmeztet minket Regős Máttyás, a tudatos költő – igazából csak életbevágó dolgokról szabad írni.

S hogy milyen Regős költői világa? Felrúgja a formális logika szabályait, bizarr történések esnek meg benne egy szédítően másfajta törvény mentén. A 20. század elejének nagy mestere, Urmuoz kel életre e művekben, keveredve Bereményi Géza érzelmességével. E különös, szinte elképzelhetetlen párosítás pedig, a hitelesség érzetével nyakon öntve, egy felejthetetlen költészetet eredményez.

Regős Máttyás: *Patyik Fedon élete*. Előretolt Helyőrség Íróakadémia, Budapest, 2019